

Konu:	Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi
Sayı:	2021/142
Tarih:	22.10.2021
Özet:	Bu bültenimizde 14 Ekim 2021 tarihli ve 2021/34 sayılı SGK Genelgesi kapsamında yer alan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne dair detaylar aktarılmıştır.

- Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, çok taraflı sosyal güvenlik anlaşması olup Sözleşme; **Avusturya, Belçika, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, İspanya ve Türkiye olmak üzere 8 ülke tarafından onaylanmıştır.**
 - Sözleşme, Türkiye'de 01.03.1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
 - Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Ek Anlaşma aynı ülkelerce Sözleşme ile aynı tarihte yürürlüğe girmek üzere onaylanmıştır.
 - Söz konusu sözleşme hükümleri, Türkiye ile arasında ikili sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan **İspanya ve Portekiz ile müşterek sigortalıları hakkında uygulanacaktır.**
 - Sözleşme 5 bölümden oluşmaktadır.
 - Bu bültenimiz, söz konusu ülkelerle olan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin uygulanmasını, formüler belgelerini, geçici görevlendirme ve sağlık hizmetlerinden faydalanmayı aktarmak açısından hazırlanarak sunulmuştur.
- ✓ **SÖZLEŞMENİN UYGULAMA ALANI**
- Sözleşmenin 2. maddesine göre Sözleşme, **hastalık ve analık yardımları, malullük yardımları, yaşlılık yardımları, ölüm yardımları, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde yapılan yardımlar, ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını** kapsamaktadır.
 - Türkiye, hizmet akdine tabi çalışan sigortalılar için hastalık, analık, maluliyet, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları ile kendi nam ve hesabına çalışanlar bakımından maluliyet, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin hükümleri uygulayacağını, **ölüm ödenekleri, işsizlik yardımları, aile yardımlarını ise uygulamayacağını beyan etmiş ve kamu görevlileri ise tamamen Sözleşme kapsamı dışında tutulmuştur.**
 - Sözleşmenin 26. maddesi gereği **hastalık ve analık hükümlerinin uygulanması ülkeler arasında mutabakata bağlı olduğundan ve Türkiye ile İspanya ve Portekiz arasında bu yönde bir mutabakat olmadığından hastalık ve analık hükümleri uygulanmayacaktır.**
 - 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun **geçici 20. maddesinde belirtilen emekli sandıkları Sözleşme kapsamında olup Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar için uygulanan Sözleşme hükümleri bunlar hakkında da uygulanacaktır.** Bu kişiler hakkında ilgili ülke yetkili kurumları ile yapılacak yazışmalara Kurum aracılık yapacaktır. Ancak talep formülerlerinin düzenlenerek Kuruma intikal ettirilmesi ile ilgili işlemler, ilgili sandık tarafından gerçekleştirilecektir.
- ✓ **Sözleşmenin Uygulanması ve Formülerler**
- Sözleşmenin uygulanmasında kullanılmak üzere, **29 adet Türkçe formüler** ihdas edilmiştir. **Uygulamada kullanılacak formülerin rumuzu "CE" olacaktır.**

- Anılan formüllerler, Kurum intranet sayfasında “**Kurumsal/ Dokümanlar/ Yurtdışı/ Formüllerler**” bölümünde yayımlanmıştır. Formüllerler, bu Genelgede yer alan açıklamalar doğrultusunda, bilgilerin doğruluğu kontrol edildikten sonra doldurularak onaylanacaktır.

✓ **UYGULANACAK MEVZUATIN BELİRLENMESİ**

- Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin geçici görevli göndermeye ilişkin 15. maddesi, hemen uygulanacak hükümlerden olup İspanya ve Portekiz için uygulanacak olan geçici görevli göndermeye ilişkin hükümler aşağıda açıklanmıştır.
- Sözleşmenin 14. maddesine göre;
 - Bir Akit Taraf ülkesinde çalışan işçiler, diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar veya bunları çalıştıran müessesenin iş merkezi veyahut işverenikametgahı diğer bir Akit Taraf ülkesinde bulunsadahi, **ülkesinde çalıştıkları**,
 - Bir Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışanlar, diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, **ülkesinde çalıştıkları**, Akit Tarafın mevzuatına tabi olurlar.
- Sözleşmenin 14, 15 ve 16. maddelerinde; geçici görevle diğer Akit Tarafa gönderilenler, bir Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışanlar, Akit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan bir gemide çalışan işçiler, hava, kara ve demiryolu taşımacılığı personeli ile elçilik veya konsolosluklarda çalışan müstahdemlerle, elçilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetinde çalışan kimselerin **hangi Akit Tarafın mevzuatına tabi kalacaklarına ilişkin hususlar düzenlenmiştir**.
- Sözleşmenin 14. maddenin (c) bendinde yer alan ve kendi hesabına çalışanların diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi, ülkesinde çalıştıkları tarafın mevzuatına tabi olacakları yönündeki kuralın istisnalarına aşağıda yer verilmiştir. Kendi hesabına çalışanların mevzuata tabi kalma yönünden yapılacak işlemlerde bu istisnalar dikkate alınarak işlem yapılması gerekmektedir.
- **Kendi hesabına çalışanların diğer bir Akit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olsalar dahi**, ülkesinde çalıştıkları tarafın mevzuatına tabi olacakları yönündeki kuralın **istisnaları**:
 - (a) Kendi hesabına çalışan kimselerden Akit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet edip işlerini diğer bir Akit Taraf ülkesinde yürütenler:
 - (i) İşin yürütüldüğü Akit Taraf ülkesinde bunlar hakkında uygulanacak mevzuat yoksa;
 - (ii) Kendi hesabına çalışanlar ilgili iki Akit Taraf mevzuatına göre, sırf ilgili Akit Tarafların ülkesinde ikamet etmiş olmaları nedeniyle bu Akit Tarafların mevzuatına tabi iseler; haklarında ikamet ettikleri Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.
 - (b) Normal olarak iki veya daha fazla Akit Taraf ülkesinde kendi hesabına çalışan kimseler, o ülkede kısmen çalıştıkları veya o Taraf mevzuatına göre, sırf o Tarafın ülkesinde ikamet ettikleri için o Tarafın mevzuatına tabi oldukları takdirde, haklarında hangi Akit Tarafın ülkesinde ikamet ediyorlarsa o Tarafın mevzuatı uygulanır.
 - (c) Yukarıdaki bentte söz konusu edilen kendi hesabına çalışan kimseler, işlerinin bir kısmını ikamet ettikleri Akit Taraf ülkesinde yürütmüyorlarsa veya o Tarafın mevzuatına göre, sırf o ülkede ikamet etmiş olmaları o Tarafın mevzuatına tabi tutulmaları için bir sebep teşkil etmiyorsa veyahut o Akit Tarafın bunlar hakkında uygulayacağı mevzuatı yoksa, bu kimseler ilgili Akit Tarafların veya onların yetkili makamlarının ortaklaşa tespit edecekleri mevzuata tabi olurlar.

1. Bir işin İcrası İçin İspanya veya Portekiz'e Gönderilen Sigortalıların Tabi Olacağı Mevzuat	
<u>1.1 İlk 12 Aylık Süre İçin</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi <u>CE.1</u> Geçici Gönderme Belgesi
<u>1.2. İlk 12 Aylık Sürenin Dolmasından Sonra</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (ii) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi <u>CE.2</u> Geçici Gönderme Süresinin Uzatılması
2. Bir işin İcrası İçin İspanya veya Portekiz'den Ülkemize Gönderilen Sigortalıların Tabi Olacağı Mevzuat	
<u>2.1 İlk 12 Aylık Süre İçin</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi Ek anlaşmanın 12. maddesi <u>CE.1</u> Geçici Gönderme Belgesi
<u>2.2. 12 Aylık Sürenin Dolmasından Sonra</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (ii) maddesi <u>CE.2</u> Geçici Gönderme Süresinin Uzatılması
3. Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimseler	
<u>3.1. İspanya veya Portekiz'deki Elçilik veya Konsolosluklarımızda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Tabi Olacağı Mevzuat</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1 (a), 17/1-2 Ek Anlaşmanın 14.2 ve 3. maddesi <u>CE.3</u> Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Seçme Hakkı
<u>3.2. Türkiye'deki İspanya veya Portekiz Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk</u>	<u>İlgili hükümler</u>

<u>Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Tabi Olacağı Mevzuat</u>	Sözleşmenin 14/1 (a), 17/1-2 Ek Anlaşmanın 14.2 ve 3. Maddesi <u>CE.3</u> Elçilik veya Konsolosluklarda Çalışan Müstahdemlerle Elçilik veya Konsolosluk Mensuplarının Şahsi Hizmetinde Çalışan Kimselerin Seçme Hakkı
4. Uluslararası Hava, Demir ve Kara Taşımacılığı Personeli ile Bunların Dışında Kalan Ticari Temsilciler ve Gezici İşçilerin Tabi Olacağı Mevzuat	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (b) maddesi <u>CE.1</u> Geçici Gönderme Belgesi
5. Gemi Mürettebatı ve Gemide Çalışanlar	
<u>5.1. Ülkemiz Bayrağını Taşıyan Gemide Çalışanlar</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(b),15/1- (a) (i) maddesi <u>CE.1</u> Geçici Gönderme Belgesi
<u>5.2. İspanya veya Portekiz Bayrağını Taşıyan Gemide Çalışanlar</u>	<u>İlgili hükümler</u> Sözleşmenin 14/1-(a),15/1- (a) (i) maddesi <u>CE.1</u> Geçici Gönderme Belgesi
<u>5.3. Gemi Mürettebatı ve Gemide Çalışanların Tabi Olacağı Mevzuat İstisnaları</u>	<u>İlgili hükümler</u> -Sözleşmenin 15. maddesi ikinci fıkrası, sigortalılar ve kendi nam ve hesabına çalışanlar için 14. maddenin (b) bendinde belirtilen (geminin bayrağını taşıdığı Akit Tarafın mevzuatı uygulanır) kurala getirilen istisnaları içermektedir. -Sözleşmenin 15. maddesi ikinci fıkrası (a) bendi uyarınca, normalde bir Akit Taraf ülkesinde veya bayrağını taşıyan gemide çalışan ve diğer Akit Tarafın bayrağını taşıyan gemiye çalışmak üzere gönderilen kişiler diğer Akit Tarafa gönderilen çalışanlarda olduğu gibi gemisi adına çalışmak üzere işçisini gemiye gönderen işverenin mevzuatına tabi kalacaktır. -Benzer şekilde Sözleşmenin 15. maddesi ikinci fıkrası (b) bendi uyarınca mürettebat üyesi olmayan ancak diğer Akit Tarafın karasularında veya limanında o Akit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide iş akdine bağlı ya da serbest çalışan kişiler söz konusu Akit Tarafın mevzuatına tabi kalacaktır.

	-Sözleşmenin 15. maddesi ikinci fıkrası (c) bendi; bir gemide çalışan ve ücreti gemi sahibi dışında işletme veya kişi tarafından ödenen işçiler ile ilgilidir. Kişinin ikamet yerinin olması veya işyeri merkezinin işçinin ikamet ettiği Devlette bulunması halinde işçinin çalıştığı gemi farklı bir bayrak taşısa bile o Akit Tarafın mevzuatı uygulanacaktır.
--	---

✓ HASTALIK VE ANALIK İŞLEMLERİ

1. Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

- İspanya ve Portekiz ile hastalık ve analık yardımlarına yönelik karşılıklı bir anlaşma olmaması nedeniyle hastalık sigortasına ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.
- Sözleşmenin 19. maddesine göre; Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının doğması, korunması veya yeniden kazanılması sigortalılık sürelerinin tamamlanması şartına bağlı ise, bu **Tarafın yetkili kurumu, bu amaçla sürelerin birleştirilmesi için diğer herhangi bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini, (gerektiğinde, diğer herhangi bir Akit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre onaltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri dahil) kendi uyguladığı mevzuata göre geçmiş sigortalılık süreleriymiş gibi değerlendirecektir.**

<u>Sigortalılığın Birleştirilmesi</u>	
<u>Kurum Sigortalılarının İspanya veya Portekiz'deki Sigortalılık Süreleri</u>	<u>İspanya veya Portekiz'de Çalışan Sigortalıların Türkiye'deki Sigortalılık Süreleri</u>
<u>İlgili hükümler:</u> Sözleşmenin 19. maddesi <u>CE.4:</u> Hastalık, Tüberküloz, Analık Ölüm (Ödenekler) Yardımları Hakkının Doğması İçin Sigortalılık ve/veya İkamet Sürelerinin Birleştirilmesi Formüleri	<u>İlgili hükümler:</u> Sözleşmenin 19. maddesi <u>CE.4:</u> Hastalık, Tüberküloz, Analık Ölüm (Ödenekler) Yardımları Hakkının Doğması İçin Sigortalılık ve/veya İkamet Sürelerinin Birleştirilmesi Formüleri
<ul style="list-style-type: none">Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında sigortalı ya da hak sahiplerinin hastalık ve analık yardımlarına hak kazanabilmesi için <u>Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinin yetersiz olması durumunda,</u> İspanya veya Portekiz'de bu kapsamda o naltı yaşından sonra geçen ikamet süreleri de dahil olmak üzere	<ul style="list-style-type: none">İspanya veya Portekiz mevzuatına göre sigortalı olan bir kişinin hastalık ve analık yardımlarına hak kazanabilmesi için sigortalının ülkesinde geçen sigortalılık sürelerinin yetersiz olması halinde <u>Türkiye'deki bu kapsamdaki sigortalılık süreleri dikkate alınmaktadır.</u>

<p>sigortalılık süreleri dikkate alınacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">• Sigortalının veya ölümü halinde hak sahiplerinin SGİM/SGM'ye yapacakları talebe istinaden CE.29 Bilgi Talebi formüleri düzenlenecek ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan CE.4 formüleri talep edilecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca 4 ve 5 numaralı bölümüne sigortalılık süreleri kaydedilip onaylanan formüleri ilgili SGİM/SGM'ye iade edilecektir. Aynı şekilde sigortalının elden getireceği CE.4 formüleri ilgili SGİM/SGM tarafından işleme alınacaktır.	<ul style="list-style-type: none">• İspanya veya Portekiz yetkili kurumunca doldurularak onaylanmış olan CE.29 Bilgi Talebi formülerinin Kuruma intikali durumunda, ilgili SGİM/SGM tarafından CE.4 formüleri doldurulup onaylanarak bir nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna iade edilecektir.• CE.4 formülerinin, sigortalı ya da hak sahibi tarafından getirilmesi halinde başvurunun yapıldığı SGİM/SGM tarafından formüler doldurulup onaylanarak bir nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna iletilmek üzere ilgiliye verilecektir.
---	---

✓ **MALULLÜK YAŞLILIK ÖLÜM SİGORTASI İŞLEMLERİ**

Sözleşme ve Ek Anlaşmanın aylıklarla ilgili hükümlerinin uygulanmasında kullanılacak formülelere aşağıda yer verilmiştir:

- CE 5- Aile Bireyleri ile ilgili belge
- CE 15- Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması
- CE 16- Ölüm aylığı talebinin işleme konulması
- CE 17- Malullük aylığı talebinin işleme konulması
- CE 18- İlgili kimsenin veya ölen kimsenin mesleki faaliyetine ilişkin bilgiler
- CE 19- Maden iş yerlerinde veya benzeri işletmelerde geçen hizmet süreleri
- CE 21-'de geçen sigortalılık veya ikamet sürelerine ilişkin belge
- CE 22- Maden iş yerlerinde ve benzeri işletmelerdeki hizmet sürelerine ilişkin belge
- CE 23- Aylık haklarının belirlenmesi
- CE 24- Aylık miktarlarının ve muhtemel ek yardımların belirlenmesi
- CE 25- Aylık bağlandığının bildirilmesi
- CE 26- Bir aylık talebine ilişkin kararların özeti
- CE 27- Ayrıntılı tıbbi rapor
- CE 29- Bilgi Talebi

1. Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Taleplerine İlişkin İşlemler

- Ek Anlaşmanın 15. maddesine göre her iki akit tarafta birden çalışması bulunan bir sigortalının **Akit Taraflardan birindeki prim ödeme gün sayısı, aylığa hak kazanmaya yetiyorsa bu Akit Taraf sadece kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate almaktadır.** Söz konusu sürelerin bu Akit Taraf mevzuatına göre aylığa hak kazanmaya yetmemesi durumunda ise diğer Akit Taraftaki sigortalılık süreleri (sözleşmenin 28. maddesi birinci fıkrasına göre

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

gerektiğinde, diğer herhangi bir Akit Tarafın uyguladığı primsiz sigorta mevzuatına göre on altı yaşından sonra geçen ikamet süreleri dahil), aynı zamana rastlamamak kaydıyla birleştirilecektir.

- Diğer Akit Taraftaki sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi sonucu aylığa hak kazanılamaması halinde, Sözleşmeyi imzalayan diğer ülkelerde geçen sigortalılık süreleri de aynı zamana rastlamamak kaydıyla birleştirilecektir.
- Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesinde, Sözleşmenin 28. maddesinin birinci fıkrasına göre; Sözleşmeyi imzalayan ülkelerde sigortalının hem zorunlu sigortalılık süresi hem de ikamet süresi olan sigortalılar için tabi olunan en uzun süre dikkate alınacaktır.
- Akit taraflardan birine yapılması gereken bir başvurunun diğer akit taraftaki yetkili kuruma yapılmış olması durumunda da başvuru ilgili akit tarafın yetkili kurumuna yapılmış sayılmaktadır.
- Aylık taleplerine ilişkin Kurum ile İspanya veya Portekiz iribat kurumları arasında yürütülmesi gereken işlemlerin tamamı sigortalının son çalışmasının geçtiği SGİM/SGM tarafından yürütülecektir.
- Ancak Kurumdan aylık alan sigortalıların Sözleşme kapsamında İspanya veya Portekiz'den aylık talebinde bulunmaları durumunda yapılacak işlemler kişinin aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecektir.
- Sözleşme kapsamında Kurumca bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarına hak kazanılması için Kanunun 4/1-(a) ve 4/1-(b) bendi ve 506 sayılı Kanunun geçici 20. maddesinde belirtilen emekli sandıklarına tabi geçen çalışmalar, İspanya veya Portekiz'deki sigortalılık süreleriyle aynı zamana rastlamamak koşulu ile birleştirilebilmektedir.

✓ Türkiye'den Yapılan Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Başvurularına İlişkin İşlemler

- **İlgili hükümler:** Sözleşmenin 27 ila 34. maddeleri, Ek Anlaşmanın 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 85 ve 86. Maddeleri
CE.15: Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması formüleri
CE.16: Ölüm aylığı talebinin işleme konulması formüleri
CE.17: Malullük aylığı talebinin işleme konulması formüleri
- Sigortalı veya aylık sahibi hakkındaki bilgi ve belgeler İspanya veya Portekiz yetkili kurumlarına gönderilirken, malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22, CE.27) formüleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formüleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formüleri doldurulacaktır.
- İspanya veya Portekiz yetkili kurumları sigortalının aylık durumunu inceleyecek ve CE.21 formüleri doldurularak ilgilinin ülkelerindeki sigortalılık süreleri ile birlikte CE.25 formüleri ile aylık kararını Türkiye'ye bildirecektir.
- Sigortalının talebinin Kanunun 4/1-(a) ve 4/1-(b) bentleri kapsamında değerlendirilmesi gerekiyorsa aylık taleplerine ilişkin formüllerin düzenlenmesi ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilmesi işlemleri, sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecektir. Bu kapsamdaki sigortalıların İspanya veya Portekiz kurumlarından hizmet isteme ve hizmet

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

gönderme işlemleri de sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yapılacaktır.

- **Sigortalıların aylık taleplerine ilişkin işlemler aşağıdaki şekilde yürütülecektir:**
- ✓ **Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SGİM/SGM'ye Başvuru Yapması**
- Sözleşmeye göre aylık bağlanması için SGİM/SGM'lere başvuran aylık talep sahipleri, öncelikle yurtdışı işlemleri servislerine yönlendirilecektir.
- Bu servislerce yaşlılık aylığı talebi için CE.15, ölüm aylığı talebi için CE.16 ve malullük aylığı talepleri için CE.17 formleri düzenlenecektir. Ayrıca sigortalıdan bir örneği Ek-2'de yer alan "Sosyal Güvenlik Sözleşmelerine Göre Akit Ülkelerden Gelir/Aylık Talep Dilekçesi" ile birlikte varsa İspanya veya Portekiz'de geçen sigortalılık sürelerine ait belge örnekleri alınacaktır.
- Sigortalının Türkiye'deki hizmetlerinin toplanması, birleştirilmesi ve tespitine yönelik işlemler, yürürlükteki usul ve esaslar dahilinde gerçekleştirilecek olup, talep sahibinin Türkiye'de geçen çalışmalarına ait **formüller sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından düzenlenerek onaylanacaktır.**
- **Malullük aylığı talebi** söz konusu ise, sigortalının başvurduğu SGİM/SGM tarafından sağlık hizmeti sunucusuna sevk edilerek CE.17 birlikte CE.18 ve CE.27 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formleri düzenlenmesi sağlanacaktır.
- Yaşlılık, malullük ve ölüm aylığı talebi durumunda ilgili **formüllerler ikişer nüsha olarak düzenlenecek olup formüllerlerin bir nüshası dosyasında muhafaza edilecek diğer nüshası İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilecektir.**
- Kurum tarafından ekleri ile birlikte gönderilen formüllerleri alan İspanya veya Portekiz yetkili kurumu, sigortalının talebini kendi mevzuatı kapsamında değerlendirecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumları sigortalının aylık durumunu inceleyecek ve CE.21 formleri doldurularak ilgilinin ülkelerindeki sigortalılık süreleri ile birlikte CE.25 formleri ile aylık kararını Türkiye'ye bildirecektir. İspanya veya Portekiz yetkili kurumundan gönderilen bu formüller, ilgili SGİM/SGM'ye ulaştığında gerekli işlem ve kontroller yapılarak ilgili formüllerler dosyasında muhafaza edilecektir.
- Sigortalının Türkiye'deki aylık talebine ilişkin işlemlerde yürürlükteki usul ve esaslar dahilinde, sigortalının **son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yürütülecek ve aylık kararı sigortalıya ve İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna bildirilecektir.**
- ✓ **1.1.2. Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SGİM/SGM'den Farklı Bir SGİM/SGM'ye Başvuru Yapması**
- Sözleşmeye göre aylık bağlanması için SGİM/SGM'lere başvuran aylık talep sahipleri, öncelikle **yurtdışı işlemleri servisine yönlendirilecektir.**
- Bu servislerce yapılacak kontrol neticesinde sigortalının başvurusunun son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'den farklı bir SGİM/SGM'de olduğunun tespit edilmesi halinde, aylık talebini alan **SGİM/SGM'lerce**

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

yaşlılık aylığı talebi için CE.15, ölüm aylığı talebi için CE.16 ve malullük aylığı talepleri için CE.17 formleri ikiye nüsha olarak düzenlenecek olup CE.18 formleri mutlaka bu formlere eklenecektir.

- Malullük aylığı talebi söz konusu ise talep sigortalının başvurduğu SGİM/SGM tarafından sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye yönlendirilecektir. Bu SGİM/SGM tarafından sigortalının başvurduğu ildeki sağlık hizmet sunucusuna sevk işlemi yapılacak ve sonrasında CE.17 ve CE.27 formleri düzenlenmesi işlemleri de bu SGİM/SGM tarafından sağlanacaktır. Sevk işleminde CE.27 formlerinin ilgili kısımları SGİM/SGM tarafından diğer kısımları ise ilgili doktor tarafından doldurulacaktır.
- Malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 ve CE.27 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formleri düzenlenecektir. Bir örneği Ek-2'de yer alan "Sosyal Güvenlik Sözleşmelerine Göre Akit Ülkelerden Gelir/Aylık Talep Dilekçesi" ile birlikte varsa İspanya veya Portekiz'de geçen sigortalılık sürelerine ait diğer belge örnekleri alınarak sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye gönderilecektir.
- Sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM tarafından yapılacak diğer işlemler Genelgenin bu bölümünde yer alan "1.1.1. Sigortalının Son Çalışmasının Geçtiği ya da Kurumdan Aylık Alıyor Olması Halinde Aylık Dosyasının Bulunduğu SGİM/SGM'ye Başvuru Yapması" başlığı altındaki açıklamalara göre sonuçlandırılacaktır.

✓ **1.1.3. Türkiye'de Çalışması Bulunmayanların İspanya veya Portekiz'den Aylık Talebine İlişkin İşlemler**

- Türkiye'de çalışması bulunmayanların İspanya veya Portekiz'den aylık talebinde bulunmak için Kuruma yaptığı başvurulara ilişkin tüm işlemler ilgilinin başvurduğu SGİM/SGM tarafından gerçekleştirilecektir.

✓ **1.1.4. Kanunun 4/1-(c) bendi Kapsamındaki Sigortalıların Aylık Talebine İlişkin İşlemler**

- Son çalışması Kanunun 4/1-(c) bendi kapsamında olan veya 2829 sayılı Kanuna ya da Kanunun 53. maddesine göre Kanunun 4/1-(c) bendi kapsamında aylık bağlanması gereken sigortalıların aylık taleplerine ilişkin talepler **Sözleşmenin kapsamında olmaması nedeniyle reddedilecektir.**

2. İspanya veya Portekiz'den Yapılan Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Taleplerine İlişkin İşlemler

- **İlgili hükümler:** Sözleşmenin 27 ila 34. maddeleri, Ek Anlaşmanın 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 85 ve 86. Maddeleri
CE.15: Yaşlılık aylığı talebinin işleme konulması formleri
CE.16: Ölüm aylığı talebinin işleme konulması formleri

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

- CE.17:** Malullük aylığı talebinin işleme konulması formüleri
- **İspanya veya Portekiz'de ikamet eden sigortalılar, her türlü aylık ve hizmet birleştirme taleplerini İspanya veya Portekiz'den yetkili kurumuna yapacaktır.** Formüller sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye gönderilecektir.
 - İspanya veya Portekiz tarafından malullük aylığı için CE.17 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22, CE.27) formüleri, yaşlılık aylığı için CE.15 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formüleri, ölüm aylığı için CE.16 ile birlikte CE.18 (gerekmesi halinde CE.19, CE.21, CE.22) formüleri doldurularak gönderilmesine müteakip aylık durumu incelenecek ve CE.21 formüleri doldurularak ilgilinin Türkiye'deki sigortalılık süreleri ve CE.25 formüleri ile aylık kararı İspanya veya Portekiz tarafına bildirilecektir.
 - **İspanya veya Portekiz yetkili kurumlarınca sigortalının Türkiye'deki son sigortalılık süresinin hangi il dahilinde geçtiği tespit edilmemiş ise buna ilişkin talepler, EHGM YSEDB'ye intikal ettirilecek, YSEDB'ce ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne/merkezine gönderilecektir.**
 - İspanya veya Portekiz'den gelen aylık taleplerinin sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'den farklı bir SGİM/SGM'ye gönderilmesi durumunda, talep geciktirilmeksizin sigortalının son çalışmasının geçtiği ya da Kurumdan aylık alıyor olması halinde aylık dosyasının bulunduğu SGİM/SGM'ye iletilecektir.
 - Talebi alan SGİM/SGM, Kurum mevzuatı ve Sözleşme hükümleri kapsamında hizmetleri birleştirecek ve kararı sigortalıya doğrudan, İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna ise CE.25 formüleri ile bildirecektir.
 - **Malullük aylığı taleplerinde İspanya veya Portekiz yetkili kurumu tarafından CE.27 formüleri de gönderilecektir.** İspanya veya Portekiz'den gelen malullük aylığı talepleri de Kurum mevzuatı çerçevesinde değerlendirilerek, aylık talebi sonuçlandırılacaktır.

2. Aylıkların Hesaplanması

- ✓ **2.1. Sözleşme Kapsamında Müstakil Aylık Bağlanması**
- Sözleşmenin 33. maddesine göre; başvuru sahibinin **aylığa hak kazanmasında sadece Türkiye'deki sigortalılık sürelerinin yeterli olması durumunda, Kanunun ilgili hükümlerine göre aylık bağlama işlemleri gerçekleştirilecek, İspanya veya Portekiz'de geçen süreler aylığın hesabında dikkate alınmayacaktır.**
- **Örnek 1:** İspanya'da 1.1.1993-31.12.1993 tarihleri arasında 360 gün, Türkiye'de Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında 01.05.1994-30.06.2018 tarihleri arasında fasıllı olarak 6400 gün çalışması olan ve 14.8.2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan 02.03.1960 doğumlu erkek sigortalıya sadece Türk mevzuatına tabi geçen hizmetleriyle yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için; Türkiye'deki ilk işe giriş tarihine göre (1.5.1994) 25 yıl sigortalılık süresi, 5675 prim ödeme gün sayısı ve 54 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir.
Buna göre, yaşlılık aylığı talep tarihinde Türkiye'de 25 yıllık sigortalılık süresi, 6400 günü ve 54 yaş bulunan sigortalıya, İspanya'da geçen sigortalılık süreleri dikkate alınmaksızın, Türkiye'de geçen çalışmalarına göre müstakil yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

- **Örnek 2:** Portekiz'de 1.2.1993-31.12.1994 tarihleri arasında 690 gün; Türkiye'de 23.1.1995-22.5.2020 tarihleri arasında Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında 9120 gün hizmeti bulunan 1.1.1962 doğumlu erkek sigortalı 14.10.2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunmuştur. Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında geçen hizmetleri dikkate alındığında talep tarihi itibarıyla 55 yaş ve 25 tam yıl prim ödeme koşullarını yerine getiren sigortalıya **Portekiz'de geçen sigortalılık süreleri dikkate alınmaksızın müstakil yaşlılık aylığı bağlanacaktır.**

✓ **2.2. Sözleşme Kapsamında Kısmi Aylık Bağlanması**

- Sözleşmenin 29. maddesi ikinci fıkrası gereğince, Türkiye'deki sigortalılık sürelerinin aylığa hak kazanmaya yetmemesi durumunda aynı zamana rastlamamak kaydıyla **İspanya veya Portekiz'deki sürelerle birleştirilerek aylığa hak kazanma durumu değerlendirilecektir.** Aylık bağlama işlemi yapılırken sadece Türkiye'de geçen çalışmalara ait prime esas kazançlar dikkate alınacaktır.
- Kısmi aylık, **(Toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden hesaplanan teorik aylık miktarı x Türk mevzuatına göre geçen prim ödeme gün sayısı) / (Toplam prim ödeme gün sayısı)** formülüne göre hesaplanacaktır.
- **Örnek 1:** Portekiz'de 1.1.1993-31.3.1998 tarihleri arasında 1890 gün, Türkiye'de Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında 1.6.2002-31.3.2018 tarihleri arasında fasıllı olarak 4000 gün çalışması olan ve 2.3.2020 tarihinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan 5.6.1964 doğumlu erkek sigortalıya sadece Türk mevzuatına tabi geçen hizmetleriyle yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için; Türkiye'deki ilk işe giriş tarihine göre (1.6.2002) 25 yıllık sigortalılık süresi, 4500 prim ödeme gün sayısı ve 60 yaş veya 7000 prim ödeme gün sayısı ve 60 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir. 2.3.2020 tarihli talebe göre, Türkiye'deki çalışmalar ile aylık bağlanması için gerekli olan yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi şartları oluşmadığından ilgiliye müstakil yaşlılık aylığı bağlanmasına imkan bulunmamaktadır.
Ancak, Portekiz'de çalışmaya başlanılan 1.1.1993 tarihi, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilerek kısmi yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için 25 yıllık sigortalılık süresi, 5675 prim ödeme gün sayısı ve 54 yaş şartlarının oluşması gerekmektedir. Yaşlılık aylığı talep tarihi itibarıyla aylık bağlama şartları olduğundan ilgiliye Portekiz süreleri de dikkate alınarak kısmi yaşlılık aylığı bağlanacaktır.
Aylık bağlanırken sadece Türkiye'de geçen çalışmalara ait prime esas kazançlar dikkate alınmak suretiyle Türkiye'de ve Portekiz'de geçen toplam 5890 gün üzerinden teorik aylık hesaplanacak ve bulunan tutarın Türkiye'de geçen 4000 gün çalışmaya istinaden $0,6791$ ($4000/5890 = 0,6791$) oranı kısmi aylık olarak ödenecektir.
- **Örnek 2:** İspanya'da 20.11.1995-25.10.2007 tarihleri arasında 4295 gün; Türkiye'de 18.01.1983-31.12.1994 tarihleri arasında Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında 4303 gün hizmeti bulunan 1.1.1960 doğumlu erkek sigortalı 1.3.2020 tarihinde aylık talebinde bulunmuştur.
- Talep tarihi itibarıyla 60 yaşında olan sigortalıya 15 tam yıl prim şartı üzerinden Türk mevzuatına göre müstakil yaşlılık aylığı bağlanamayacağından, 1.4.2020 tarihi itibarıyla ($4303/8598 = 0,5005$ sabit sayı oranıyla) kısmi yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

3. Ortak Hükümler

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.
Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli
(0212) 347 34 00
infososyalguvenlik@consulta.com.tr

✓ **3.1. Bir Yıdan Az Sigortalılık Süreleri**

- Sözleşmenin 31. maddesi gereği bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin **1 yıldan az olması durumunda ilgili Akit Tarafça anılan süreler için aylık bağlamakla yükümlü olmayacaktır**. Ancak bu süreler Sözleşmeye göre Akit Taraflarca kendi mevzuatlarına göre geçmiş süre olarak kabul edilerek aylığa hak kazanmada ve aylığın hesabında dikkate alınır.

✓ **3.2. Kanun'un Ek 19. Maddesinin Sözleşme Aylıkları için Uygulanmaması**

- 5510 sayılı Kanunun ek 19. maddesinde, bu Kanun veya bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklar ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamının dosya bazında, 08.02.2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1. maddesi uyarınca yapılacak ek ödeme dahil **1.500 Türk lirasından az olamayacağı**, aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince **bağlanan kısmi aylıklar için bu madde hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmüştür**.
- ✓ Bu kapsamda, Genelgenin kısmi aylık hesaplamasına ilişkin "2.2. Sözleşme Kapsamında Kısmi Aylık Bağlanması" başlığı altındaki formülde yer alan teorik aylık hesaplanırken de Kanunun ek 19. maddesinde yer alan **1.500 Türk Lirasına yükseltme işlemi yapılmadan sabit sayı bulunarak aylık bağlama işlemi sonuçlandırılacaktır**.

✓ **TIBBİ KONTROLLER**

- Ek Anlaşmanın 35. maddesi göre, bir Akit Taraf ülkesinde oturan veya bulunan kimselerin maluliyet durumlarının tespit edilebilmesi için **bir taraf mevzuatına göre öngörülen tıbbi kontroller, yetkili kurumun talebi üzerine masrafları karşılaması şartıyla yapılacaktır**. Kontrol sonucunda düzenlenen rapor ve gerekli belgeler en kısa sürede kontrol talebinde bulunan yetkili kuruma gönderilecektir.

✓ **ANLAŞMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN ORTAK VE DİĞER HUSUSLAR**

✓ **1. Başvuruların Alınması**

- Sözleşmenin 66. maddesi gereği, Akit Taraflardan birinin yetkili kurumuna gönderilmesi gereken dilekçenin, diğer Akit Taraf yetkili kurumuna verilmiş olması durumunda dilekçe, ilgili akit taraf kurumuna verilmiş sayılmaktadır. Bu şekilde İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilmesi gereken ancak Kuruma intikal eden dilekçeler geciktirilmeksizin İspanya veya Portekiz yetkili kurumuna gönderilecektir.

✓ **2. Aylık Taleplerine İlişkin İşlemler**

- Sözleşme kapsamında aylık talep başvurularına ve aylık bağlama işlemlerine ilişkin bu Genelgede yer almayan hususlarda Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği hükümleri ile 6.11.2018 tarihli ve 2018/38 sayılı Genelge hükümleri uygulanacaktır.

✓ **3. Talep, Bilgi ve İtirazların Bildirilmesi**

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

- Sözleşmenin 66. maddesine istinaden taraflardan birinin mevzuatına göre, bir tarafın Yetkili Makam veya Kurumuna kanuni sürede yapılan bir yardımın ödenmesine veya yardım hakkının belirlenmesine ilişkin talep, bilgi veya itiraz, diğer tarafın Yetkili Makam veya Kurumuna sunulmuş gibi kabul edilecektir. Aynı kural diğer konulara ait dilekçe ve itirazlar için de geçerli olacaktır.
- Bir Akit Tarafın mevzuatına uygun yardım hakkında yapılan talep, diğer akit tarafın mevzuatına uygun olarak yapılmış yardım talebi gibi kabul edilecektir.

✓ **4. Aylık ve/veya Gelirlerin Transferi**

- Sözleşmenin 11. maddesine göre; sözleşme kapsamındaki **sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek malullük, yaşlılık veya ölüm aylıkları ile iş kazaları veya meslek hastalığı sonucu bağlanan gelirler, sigortalının veya hak sahibinin İspanya veya Portekiz'de ikamet etmesi durumunda herhangi bir kesinti olmadan ödenecektir.**

✓ **5. İrtibat Kurumları ile Yapılacak Yazışmalar**

- İspanya veya Portekiz'deki ilgili yerel sigorta kurumlarının adresleri, Kurum intranet sayfasında "Kurumsal/ Dokümanlar/ Yurtdışı/ Yabancı Ülke Sigorta Kurumlarının Adresleri" bölümünde yayımlanmıştır.
- Yazışmalarda Akit Taraflardan birinin resmi dili veya İngilizce kullanılabilir.

Saygılarımızla

CONSULTA İş ve Sosyal Güvenlik

(*) Sirkülerlerimizde yapılan açıklamalar yalnızca bilgilendirme amaçlı olup, kesin işlem tesis etmeden önce uzmanlarımızdan görüş ve yönlendirme alınmasını önemle tavsiye ederiz. Bu sirkülerlerin amacı tek başına uygulamalara yön vermek olmayıp; mükelleflerimizin risk, fırsat ve değişiklikler hakkında güncel bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Yegâne kaynak olarak sirkülerlerimizdeki açıklamaların kullanılması halinde doğabilecek olası zararlardan CONSULTA sorumlu olmayacaktır.

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr